

Matching the Job Satisfaction of Young Teachers Who Are Familiar and Unfamiliar with How to Produce Virtual Content in Education during the Covid-19 Disease

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Mojtaba Rezaei Rad ¹
Fatemeh Hemmati ²
Elham Golbahar ³
Sohila Payan^{4*}

How to cite this article

Mojtaba Rezaei Rad, Fatemeh Hemmati, Elham Golbahar, Sohila Payan, Matching the Job Satisfaction of Young Teachers Who Are Familiar and Unfamiliar with How to Produce Virtual Content in Education during the Covid-19 Disease, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2023:6(4): 767-772.

1. Assistant Professor, Department of Educational Technology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.
2. Ph.D student, Department of Educational Psychology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.
3. Ph.D student, Department of Mathematics and Statistics, University of Birjand, Birjand, Iran..
4. Assistant Professor ,Department of General , Kazerun Branch, Islamic Azad University, Kazerun, Iran (Corresponding Author).

* Correspondence:
Address:
Phone:
Email: sohilapayan@gmail.com

Article History

Received: 2023/01/04
Accepted: 2023/03/06

ABSTRACT

Purpose: the most valuable capital of an organization is its human power, and since the current crisis epidemic caused by the coronavirus (Covid-19), educational systems around the world have been forced to provide education to students, all training should be done in cyberspace, which can affect the job satisfaction of employees. Therefore, the present study was conducted with the overall aim of comparing the job satisfaction of young teachers familiar and unfamiliar with the principles of electronic content production in education during the Covid-19 disease.

Materials and Methods: The research method was applied, descriptive, post-event, or causal-comparative. The statistical population consisted of all young teachers familiar and unfamiliar with the principles of electronic content production in education in Sari city in the academic year 2019-2020, which was 100 people (familiar: 50 people and unfamiliar: 50 people) by sampling method. The instrument for measuring the variables was Grixon's standard job satisfaction questionnaire (1987), whose content validity was confirmed by experts. To confirm the reliability, the calculation of Cronbach's alpha coefficient for the job satisfaction questionnaire was 0.81. This research used a t-test for independent groups to analyze the data.

Findings: The results showed that the average job satisfaction scores in the group of familiar teachers (3.99) were higher than the group of unfamiliar teachers (3.35) and the results of the independent t-test showed that there was a significant difference between the two groups familiar and unfamiliar with the principles of electronic content production. In other words, the level of job satisfaction of teachers familiar with the principles of electronic content production in education in the Corona era is higher than that of teachers unfamiliar with the principles of electronic content production in education in the Corona era.

Conclusion: In general, the results of the study show that using the professional standards of teachers and applying the experiences of developed countries, and encouraging employees to update their specialized knowledge and professional skills can affect their job satisfaction.

Keywords: Job Satisfaction, Young Teachers, Virtual Content Production, Covid-19 Disease.

تطبیق رضایت شغلی معلمان جوان آشنا و ناآشنا با

نحوه تولید محتوای مجازی در آموزش در دوران

بیماری کووید-۱۹

مجتبی رضایی راد^۱

استادیار، گروه تکنولوژی آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

فاطمه همتی^۲

دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی تربیتی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

الهام گلپهار^۳

دانشجوی دکتری، گروه ریاضی و آمار، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

سهیلا پایان^{۴*}

استادیار، گروه عمومی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

هدف: با ارزش ترین سرمایه یک سازمان، نیروی انسانی آن است و از آن جا که بحران کنونی همه گیری بیماری ناشی از ویروس کرونا (کووید-۱۹)، نظام های آموزشی در سرتاسر جهان را مجبور کرده است تا برای ارائه آموزش به دانش آموزان، کلیه آموزش ها در بستر فضای مجازی انجام شود که این عامل می تواند بر رضایت شغلی کارکنان مؤثر باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف کلی مقایسه رضایت شغلی معلمان جوان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران بیماری کووید-۱۹ انجام شد.

مواد و روش ها: روش تحقیق، کاربردی، توصیفی از نوع پس رویدادی یا علی-مقایسه ای بود. جامعه آماری عبارت بود از کلیه معلمان جوان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش شهرستان ساری در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ که به روش نمونه گیری در دسترس، تعداد ۱۰۰ نفر (آشنا: ۵۰ نفر و ناآشنا: ۵۰ نفر) به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری متغیرها، پرسشنامه استاندارد رضایت شغلی گریکسون (۱۹۸۷)، بود که روایی محتوایی آن با نظر متخصصان تایید شد. جهت تایید پایایی، محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه رضایت شغلی ۰/۸۱ بود. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون t برای گروه های مستقل استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد میانگین نمرات رضایت شغلی در گروه معلمان آشنا (۳/۹۹) بیشتر از گروه معلمان ناآشنا (۲/۳۵) بود و نتایج آزمون t مستقل نشان داد که تفاوت معناداری بین دو گروه آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی وجود دارد به عبارتی

میزان رضایت شغلی معلمان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا بیشتر از رضایت شغلی معلمان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا است. نتیجه گیری: به طور کلی نتایج مطالعه نشان می دهد که بهره گیری از استانداردهای حرفه ای معلمان و کاربست تجارب کشورهای توسعه یافته و تشویق کارکنان در بروزآوری دانش تخصصی و مهارت های حرفه ای معلمان، می تواند بر رضایت شغلی آنان مؤثر واقع شود.

واژگان کلیدی: رضایت شغلی، معلمان جوان، تولید محتوای مجازی،

بیماری کووید-۱۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۱۵

* نویسنده مسئول: sohilapayan@gmail.com

مقدمه

همه گیری جهانی بیماری ناشی از ویروس کرونا (کووید-۱۹)، به -عنوان یک سندرم شدید حاد تنفسی که از دسامبر ۲۰۱۹ پدیدار شد، به عنوان تهدیدی برای سلامتی و زندگی میلیون ها نفر در سراسر دنیا تلقی گردیده است (۱)، همیشه بحران های جهانی تاثیرات متنوعی روی ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی بشر گذاشته، تاثیرات منفی و مثبتی که هر کدام روند پدیده های اجتماعی را عوض نموده است. اگر به سال ۲۰۰۲ و شیوع بیماری سارس در بیش از ۳۰ کشور مختلف برگردیم، می بینیم که شیوع این بیماری موجب گسترش استفاده از فناوری های الکترونیک شد. حال بعد از حدود ۲۰ سال بار دیگر جهان در حال دست و پنجه نرم کردن با ویروس کووید ۱۹ است (۲). در چنین شرایطی، بسیاری از کشورها سطوح مختلف مهار و قرنطینه را انتخاب کرده اند، بسیاری از فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، آموزشی و فرهنگی تعطیل شدند. موضوعی جایی اهمیت می یابد که در نظر داشته باشیم، فعالیت های آموزشی میلیون ها دانش آموز و دانشجو در سراسر کشور، نقش مهمی در ایجاد تحرک در اجتماع و پویایی جامعه داشت که اکنون این چرخه از گردش بازمانده است (۳). اگرچه این اتفاق ناخوشایند می توانست تاثیرات منفی بر فعالیت های آموزشی داشته باشد، اما، رعایت فاصله گذاری اجتماعی، رشد فعالیت های آموزشی آنلاین را تحریک کرد تا هیچ گونه خللی در آموزش ایجاد نشود (۴). عبارتی دیگر، شیوع ویروس مذکور منجر به رشد چشمگیر برنامه های آموزش آنلاین، تدریس مجازی، ابزارآلات و برنامه های کنفرانس ویدیویی و نرم افزارهای آموزشی شده و تأثیر بسزایی بر بازار جهانی آموزش، اینترنت و هم چنین فناوری داشته است تا جایی که در پاسخ به تقاضای روزافزون آن ها بسیاری از سیستم عامل های دیجیتال خدمات دسترسی آنلاین خود را به صورت رایگان در اختیار همگان قرار می دهند (۵).

دیر زمانی است که از تلفیق چندرسانه مختلف در امر آموزش استفاده می شود، در این صورت، انتقال پیام بهتر صورت می گیرد و

است و از آنجا که بحران کنونی همه‌گیری بیماری ناشی از ویروس کرونا (کووید-۱۹)، نظام‌های آموزشی در سرتاسر جهان را مجبور کرده است تا برای ارائه آموزش به دانش‌آموزان، کلیه آموزش‌ها در بستر فضای مجازی انجام شود؛ از سویی، تغییر در جهت‌گیری یادگیری معلمان می‌تواند بر رضایت شغلی آنان موثر واقع شود (۱۳). این پژوهش بر آن است تا به این سوال اصلی پاسخ دهد که آیا رضایت شغلی معلمان جوان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا متفاوت است؟

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر، کاربردی، توصیفی از نوع پس‌رویدادی یا علی-مقایسه‌ای می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت است از کلیه معلمان جوان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش شهرستان ساری در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و آن دسته از معلمان جوان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش که با گروه معلمان جوان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش از نظر جنسیت، سن، سطح تحصیلات و سابقه کاری، هم‌تاسازی شده است. در این پژوهش، جهت انتخاب حجم نمونه و روش نمونه‌گیری با نظر استاد راهنما، بررسی پیشینه-های پژوهشی، تجربیات قبلی در زمینه روش تحقیق پس‌رویدادی یا علی-مقایسه‌ای، تعداد ۵۰ نفر از معلمان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش و تعداد ۵۰ نفر از معلمان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش به شیوه نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس انتخاب شدند. دلیل استفاده از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی در دسترس برای انتخاب اعضای نمونه، وجود میل، رغبت و انگیزه در پاسخگویان برای شرکت داوطلبانه و ارائه پاسخ صادقانه به سوالات، در جهت دستیابی به نتایج درست و قابل اعتماد است که در غیر این صورت و با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری احتمالی (تصادفی ساده، سیستماتیک، طبقه‌ای و خوشه‌ای) ممکن است فرد منتخب واجد شرایط حضور در نمونه آماری نباشد، از پاسخگویی به سوالات امتناع ورزیده و یا نظرات واقعی خود را ابراز ننماید. جهت گردآوری داده‌های مورد نیاز پرسشنامه رضایت شغلی گریکسون (۱۹۸۷)، در اختیار اعضا، نمونه آماری قرار گرفت و از آنان تقاضا شد تا در صورت علاقمندی و رضایت به سوالات پاسخ دهند. ابزار سنجش رضایت شغلی اقباسی از پرسشنامه اسمیت و همکاران (۱۹۶۹) بود. این مقیاس اندازه‌گیری در قالب ۷۰ سوال شش مولفه ماهیت کار (گویه‌های ۱-۲۲)، سرپرست (گویه‌های ۲۳-۳۶)، همکار (گویه‌های ۳۷-۴۷)، ارتقاء (یا فرصت‌های رشد) (گویه‌های ۴۸-۵۴)، حقوق و مزایا (یا پرداخت‌ها) (گویه‌های ۵۵-۶۳) و شرایط محل کار (گویه‌های ۶۴-۷۰) را می‌سنجد. به دلیل طولانی بودن پرسشنامه، پژوهشی توسط گریکسون (۱۹۸۷) به منظور کاهش سوالات انجام گرفت و تعداد سوالات به ۳۰ پرسش کاهش یافت، یعنی نسخه کوتاه شده هر یک از شش مولفه ماهیت کار (گویه‌های ۱-۶)، سرپرست (گویه‌های ۷-۱۲)، همکار (گویه‌های ۱۳-۱۸)، ارتقاء (گویه‌های ۱۹-۲۴)، حقوق و مزایا (گویه‌های ۲۵-۳۰) و شرایط محل کار (گویه‌های ۳۱-۴۰)، را اندازه‌گیری

یادگیری در شرایط بهتری اتفاق می‌افتد، این در حالی است که در روش‌های معمول کلاسی، تنها حس شنیداری انسان به کار گرفته می‌شود (۶). با توجه به این که فناوری‌های الکترونیکی جزء لاینفک روش‌های یادگیری است و معلمان یکی از عوامل اصلی انتقال‌دهنده آموزش الکترونیکی در جامعه می‌باشند، بی‌شک، ترغیب و علاقه‌مند کردن آنان به آموزش الکترونیکی و افزایش میزان خشنودی شغلی‌شان، از اهداف اصلی آموزش‌وپرورش است. پیش از این، چون زمان اهمیت کمتری داشت، کلاس‌های حضوری گزینه قابل قبول در امر آموزش به‌شمار می‌رفت (۷). اما، امروزه در بسیاری از جوامع با افزایش نیاز به محتوای الکترونیکی، شیوه سنتی دیگر پاسخگو نیست و توسعه فناوری اطلاعات به رشد در زمینه آموزش برخط به عنوان یکی از شیوه‌های مهم آموزش کمک کرده است (۸). معلم به‌عنوان یکی از عناصر توسعه‌بخش آموزش، اهمیت خاصی در نظام تعلیم‌وتربیت دارد و رضایت او می‌تواند در تحقق اهداف نظام آموزش‌وپرورش تأثیر به‌سزایی داشته باشد. به-عبارتی، رضایت شغلی معلمان، از عوامل بسیار مهم در توسعه و رفاه اجتماعی است (۹). رضایت شغلی، احساس کارمندان را منعکس می‌کند که به موجب آن، آن‌ها خرسندی و نگرش مثبت به سمت کار و سازمان نشان می‌دهند (۱۰). از همین رو، به-کارگیری محتوای الکترونیکی می‌تواند رضایت معلمان را در زمینه‌های مختلفی از جمله رضایت از شغل به همراه داشته باشد، زیرا که در زمینه رضایت از شغل، اعتقاد بر این است، هر کوششی در جهت بهتر اداره کردن انسان‌ها، مستلزم کشف نیازهای اساسی، درک انگیزه‌های رفتار افراد و واکنش مختلف کاری است. برای این منظور، سازمان نیاز دارد از محرک‌هایی استفاده کند که یکی از بهترین آن‌ها جهت افزایش کارایی و اثربخشی، رضایت شغلی است (۱۱).

رسانه‌های آموزشی و آموزش الکترونیکی به معلمان کمک می‌کند که فرآیند آموزش و یادگیری تسهیل شود. آموزش الکترونیکی می‌تواند معلمان را تحریک و دانش‌آموزان را درگیر وظایف و مطالب پیچیده‌تری کند. معلمان را حمایت کند تا به بیان‌کننده اطلاعات تبدیل شوند، نه پخش‌کننده آن‌ها؛ موقعیت‌های امنی را برای معلمان فراهم آورد تا به صورت یادگیرنده درآیند و عقایدشان را در برنامه درسی و روش‌های تدریس با دیگران به اشتراک بگذارند؛ دانش‌آموزان را به تفکر و جستجوی علم ترغیب کند؛ هم‌چنین، اهمیت و ارزش‌های فرهنگی را در مدارس افزایش دهد (۱۲). در شرایط کنونی و بحران کنونی همه‌گیری بیماری ناشی از ویروس کرونا (کووید-۱۹)، در زمینه رسانه‌های آموزشی و آموزش الکترونیکی، معلمان بی‌وسه باید آموزش ببینند و اطلاعات به روز داشته باشند، به علت مسئولیت‌های اجتماعی و نقش غیر قابل انکار در تعلیم و تربیت دانش‌آموزان، نیاز است با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش، بیش از پیش آشنا شوند، زیرا دیگر شرکت در کلاس‌های کاملاً حضوری برای آن‌ها و دانش‌آموزان مقدور نیست. با عنایت به موارد مطرح شده و با توجه به این که نیروی انسانی و اهمیت آن در سازمان، واقعیتی است که امروزه بر هیچکس پوشیده نیست. درواقع، با ارزش‌ترین سرمایه یک سازمان، نیروی انسانی آن

می‌کند. نمره گذاری پرسشنامه رضایت شغلی (فرم کوتاه) بر اساس مقیاس اندازه گیری فاصله‌ای و طیف نگرش سنج لیکرت بود، به-طوری که در پاسخ به هر سوال، هر گزینه امتیازی از ۱ تا ۵ دارد. آزمودنی برای انتخاب گزینه کاملاً مخالفم، ۱ امتیاز؛ مخالفم، ۲ امتیاز؛ بی نظرم، ۳ امتیاز؛ موافقم، ۴ امتیاز و کاملاً موافقم، ۵ امتیاز کسب می‌نماید. در حالی که نمره‌دهی به گزینه‌های ۳، ۴، ۹، ۱۸، ۲۱ و ۳۰ به صورت معکوس است. یعنی در پاسخ به این سوال‌ها، آزمودنی برای انتخاب گزینه کاملاً مخالفم، ۵ امتیاز؛ مخالفم، ۴ امتیاز؛ بی نظرم، ۳ امتیاز؛ موافقم، ۲ امتیاز و کاملاً موافقم، ۱ امتیاز کسب می‌نماید. امانی و نامداری پژمان (۱۳۹۴) برای تایید روایی از روش تایید روایی صوری و محتوایی با نظر متخصصان و صاحب‌نظران بهره جست. جهت تعیین مقدار پایایی از روش همسانی درونی و از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، میزان پایایی برای کل پرسشنامه و مولفه‌های آن در بازه ۰/۹۲-۰/۸۷، محاسبه شد که بیانگر پایایی پرسشنامه است (امانی و نامداری پژمان، ۱۳۹۴). در این پژوهش، مقدار پایایی هر یک از پرسشنامه رضایت شغلی به روش همسانی درونی و ضریب آلفای کرونباخ، محاسبه شد که مقدار آن برابر ۰/۸۱ بود. بر این اساس، از آن جا که مقادیر محاسباتی از مقدار ۰/۷۰ بزرگ تر می‌باشد، نتایج نشان دهنده، برخورداری پرسشنامه از پایایی مطلوب و مناسب است. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t برای گروه های مستقل استفاده شد. همچنین، آزمون معتبر کولموگوروف-اسمیرنوف جهت تشخیص نرمال بودن متغیرهای پژوهش اجرا شد. آزمون لون نیز جهت بررسی همسانی واریانس متغیرها در دو گروه مورد مطالعه به اجرا در آمد. مجموع داده‌های خام جمع‌آوری شده، از طریق نرم افزار آمار spss ورژن ۲۳ مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

نتایج توصیفی نشان داد که ۶۰ درصد افراد مورد مطالعه در هر دو گروه زن (آشنا: ۳۰ درصد و نا آشنا: ۳۰ درصد) و ۴۰ درصد دیگر آن‌ها مرد (آشنا: ۲۰ درصد و نا آشنا: ۲۰ درصد) می‌باشند. همچنین ۳۳ درصد افراد مورد مطالعه در هر دو گروه ۳۰ سال و کمتر (آشنا: ۱۷ درصد و نا آشنا: ۱۶ درصد)، ۲۹ درصد ۳۱ الی ۴۰ سال (آشنا: ۱۵ درصد و نا آشنا: ۱۴ درصد)، ۳۳ درصد ۴۱ الی ۵۰ سال (آشنا: ۱۶ درصد و نا آشنا: ۱۷ درصد) و ۵ درصد دیگر ۵۱ سال و بالاتر (آشنا: ۲ درصد و نا آشنا: ۳ درصد) سن داشتند. نتایج نشان داد که ۶۳ درصد افراد مورد مطالعه در هر دو گروه لیسانس (آشنا: ۳۲ درصد و نا آشنا: ۳۱ درصد) و ۳۷ درصد دیگر نیز فوق لیسانس (آشنا: ۱۸ درصد و نا آشنا: ۱۹ درصد) داشتند و بررسی سابقه کاری گروه های مورد مطالعه در این پژوهش نشان داد که ۳۵ درصد افراد مورد مطالعه در هر دو گروه ۱۰ سال و کمتر (آشنا: ۱۹ درصد و نا آشنا: ۱۶ درصد)، ۴۱ درصد ۱۱ الی ۲۰ سال (آشنا: ۲۰ درصد و نا آشنا: ۲۱ درصد) و ۲۴ درصد دیگر ۲۱ سال و بالاتر (آشنا: ۱۱ درصد و نا آشنا: ۱۳ درصد) سابقه خدمت دارند. نتایج نشان داد که میانگین متغیر رضایت شغلی (آشنا: ۳/۹۹ و نا آشنا: ۳/۳۵) در هر دو گروه بیشتر از متوسط (میانگین نظری یا نقطه برش) می‌باشد. نتایج بررسی داده‌ها در جدول ۱، نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد (α=۰/۰۵)، متغیر مورد بررسی در این پژوهش یعنی رضایت شغلی از یک توزیع نرمال پیروی می‌کنند و همچنین توزیع نرمات آزمودنی‌ها در گروه‌ها، یکنواخت بوده و تغییرات قابل ملاحظه‌ای ندارد.

جدول ۱- جدول آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف و لوین جهت بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	گروه‌ها	تعداد	مقدار کولموگوروف-اسمیرنوف	سطح معناداری	محاسبه F	سطح معناداری
رضایت شغلی	آشنا	۵۰	۰/۱۰۸	۰/۲۰۰	۰/۹۲	۰/۳۳۹
	ناآشنا	۵۰	۰/۱۱۲	۰/۱۶۴		

رضایت شغلی معلمان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا متفاوت است. از آن جا که میانگین نمرات رضایت شغلی در گروه معلمان آشنا (۳/۹۹) بیشتر از گروه معلمان ناآشنا (۳/۳۵) است، بنابراین، میزان رضایت شغلی معلمان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا بیشتر از رضایت شغلی معلمان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا است.

جهت مقایسه میزان رضایت شغلی معلمان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در فرآیند آموزش در دوران همه گیری کرونا از آزمون پارامتری t مستقل استفاده شد. نتایج بررسی نمونه‌ها در جدول ۲، نشان می‌دهد که سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد یعنی، از لحاظ آماری بین میانگین رضایت شغلی معلمان آشنا و معلمان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در فرآیند آموزش در دوران همه گیری کرونا اختلاف (تفاوت) معناداری وجود دارد. در واقع، با اطمینان اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد میزان

جدول ۲- مقایسه رضایت شغلی در گروه‌ها با استفاده از روش آماری t مستقل

گروه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری
آشنا	۳/۹۹	۰/۷۰	۴/۱۸	۹۸	۰/۰۰۰
ناآشنا	۳/۳۵	۰/۸۲			

نتیجه گیری

مختلف شغل خود، تجربه می کند (۲). لذا، رضایت شغلی عاملی مهم در مشارکت و نقش موثر کارکنان هر سازمان و شرکتهای است. بدون شک، زمانی که افراد نسبت به شغل خود احساس رضایت کمتری دارند، بر عملکرد کاری آنها نیز تاثیر منفی گذاشته و از کیفیت شغل و حتی زندگی شان نیز کاسته می شود. کسانی که از رضایت شغلی سطح بالایی برخوردار هستند، یعنی، شغل شان را دوست دارند و از احساس خوب و مطلوبی نسبت به آن برخوردار می باشند (۷). با این حال، عوامل متعددی وجود دارند از جمله عوامل محیطی و شرایط اقلیمی، ایمنی و بهداشت کار، ساعات کار و نوبت کاری، امنیت شغلی و پیشرفت کار، تغییرات تکنولوژیکی و فناوری ها، مشارکت کارکنان در تصمیم گیری، محتوای کار و تحقق ظرفیت های کاری کارکنان، تغییرات در سازمان کار، پاداش کافی و عادلانه، مسؤولیت اجتماعی، خانواده و فراغت و غیره، که انگیزه لازم برای آشنانشان هر چه بیشتر با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش به عنوان راهی برای کارآمدی شغلی و احساس تجربه خوشایند و رضایت بخش از برگزاری کلاس های مجازی و آنلاین را فراهم می سازند که در غیر این صورت، باعث نارضایتی و در نتیجه رضایت کمتر از شغل و فرآیندهای شغلی و ملزومات شغلی را در بر خواهد داشت (۶). با این حال، انجام پژوهش های بیشتر، در دامنه و فواصل زمانی گسترده تر به نتایج ارزشمندتری منتهی خواهد شد.

از آنجایی که هر پژوهشی با محدودیت هایی مواجه می باشد و این پژوهش نیز از این امر مستثنی نبوده است، محدودیت های موجود در این پژوهش به شرح زیر می باشد: محدود بودن اجرای پژوهش به پرسشنامه های بسته پاسخ؛ محدود بودن دامنه زمانی از لحاظ گردآوری اطلاعات و داده ها و تجزیه و تحلیل آنها به سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹، لذا، این پژوهش مقطعی بوده و در تعمیم نتایج آن به دیگر سالها، نهایت دقت و احتیاط به عمل آید؛ محدود بودن جامعه آماری به معلمان آشنا و ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش، در آموزش و پرورش شهرستان جویبار در استان مازندران، لذا در تعمیم نتایج به سایر جوامع آماری، نهایت دقت و احتیاط به عمل آید؛ محدود بودن عنوان پژوهش به متغیرهای وابسته انگیزش شغلی، خودکارآمدی و رضایت شغلی، اتخاذ روش تحقیق پس رویدادی یا علی-مقایسه ای، و روش نمونه گیری در دسترس، بنابراین، در تعمیم نتایج، احتیاط و دقت لازم به عمل آید. همچنین برخی از محدودیت های خارج از کنترل پژوهشگر بود که می توان به محدودیت های مرتبط با شیوع و همه گیری کووید ۱۹ و مشکلات و مسائل دسترسی به افراد نمونه آماری و نیز محدودیت در توانایی و کنترل همه متغیرهای مؤثر در موقعیت پژوهش نظیر هوش، استعداد، خلاقیت سبک زندگی و غیره در دبیران و همچنین همکاری ضعیف برخی از همکاران به علت های مختلف (همه گیری

یافته ها نشان داده است که میزان رضایت شغلی معلمان آشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا بیشتر از رضایت شغلی معلمان ناآشنا با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش در دوران کرونا است. با این که پژوهشی یافت نشد که به طور مستقیم به مقوله مورد بررسی و یافته آن اشاره نماید، با این حال، این یافته با نتایج پژوهش های توروپووا^۱ و همکاران (۲۰۲۱) (۶) و ییلدوز^۲ و همکاران (۲۰۲۱) (۹) همسو می باشد. توروپووا و همکاران^۳ (۲۰۲۱) پژوهشی با عنوان رضایت شغلی معلم: اهمیت شرایط کار مدرسه و ویژگی های معلم، انجام دادند. یافته ها نشان داد که رابطه معنی داری بین شرایط کار مدرسه و رضایت شغلی معلمان وجود دارد. به طور دقیق تر، حجم کار معلم، همکاری معلمان و درک معلم از نظم و انضباط دانش آموزان در مدرسه، فاکتورهایی هستند که بیشترین ارتباط را با رضایت شغلی معلم دارند. از نظر ویژگی های معلمان، معلمان زن، معلمانی هستند که بیشتر در معرض توسعه حرفه ای قرار دارند و از میزان رضایت شغلی بالاتری برخوردار می باشند (۴). ییلدوز^۴ و همکاران (۲۰۲۱) پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین انگیزه و رضایت شغلی معلمان در کلاس، انجام دادند. یافته ها نشان داد که انگیزه درونی معلمان بیشتر از انگیزه بیرونی آنها و رضایت ذاتی آنها بیشتر از رضایت بیرونی آنها بود (۹). آناستازیو^۵ و همکاران (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان مقایسه میزان رضایت شغلی معلمان مدارس عادی و استثنایی در یونان، انجام دادند و یافته ها نشان داد میانگین رضایت شغلی در معلمان مدارس عادی بیشتر از مدارس استثنایی است (۱). شالویک^۶ و همکاران (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان مقایسه رضایت شغلی معلمان آموزش عمومی و مدارس استثنایی، انجام دادند. یافته ها نشان داد که میزان رضایت شغلی معلمان آموزش عمومی و مدارس استثنایی در حد متوسط است. همچنین، تفاوت معنی داری بین رضایت شغلی معلمان آموزش عمومی و مدارس استثنایی وجود دارد (۷). واسوا^۷ (۲۰۲۱) پژوهشی با عنوان انگیزه برای تدریس؛ ارتباط با ساختار هدف مدرسه، رضایت شغلی و خستگی عاطف، انجام دادند. یافته ها نشان داد که بین ساختار هدف مدرسه و رضایت شغلی معلمان با خستگی عاطفی رابطه معنی دار منفی وجود دارد (۸). در عین حال یافته های مطالعه حاضر نشان می دهد آشنایی هر چه بیشتر معلمان با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش، سبب افزایش میزان رضایت شغلی در آنان می شود. در واقع، یکی از راه کارهایی که در دوران کرونا جهت ارتقاء و بهبود رضایت شغلی معلمان، علاوه بر تقویت سایر متغیرهای و عوامل ناشناخته که در این پژوهش فرصت پردازش به همه آنها وجود نداشت، می تواند آشنایی هر چه بیشتر آنان با اصول تولید محتوای الکترونیکی در آموزش، باشد (۵). در تبیین نتیجه به دست آمده می توان اذعان داشت که رضایت شغلی، احساس مثبتی است که هر فرد شاغل پس از ارزیابی ویژگی های

5. Anastasiou

6. Skaalvik

7. Waswa

1. Toropova

2. Yıldız

3. Toropova

4. Yıldız

5. Liu, H., Chu, W. and Wang. Y. (2021). Unpacking EFL Teacher Self-Efficacy in Livestream Teaching in the Chinese Context. *Frontiers in Psychology*, (12), 1-11.
6. Toropova, A., Myrberg, E. and Johansson. S. (2021). Teacher job satisfaction: the importance of school working conditions and teacher characteristics. *Educational Review*, 73(1), 71-97.
7. Skaalvik, E. M. and Skaalvik, S. (2017). Motivated for teaching? Associations with school goal structure, teacher self-efficacy, job satisfaction and emotional exhaustion. *Teaching and Teacher Education*, (67), 152-160.
8. Waswa, D. W. and Celik, S. (2021). Online practicum and teacher efficacy: correlation, challenges, and lessons arising from Covid-19 pandemic. *Amazonia Investiga*, 10(41), 19-29.
9. Yıldız, V. A., and Kılıç, D. (2021). Investigation of the relationship between class teachers' motivation and job satisfaction. *International Online Journal of Education and Teaching*, 8(1), 119-131.
10. Friedman, I. A., & Kass, E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and teacher education*, 18(6), 675-686.
11. Mojavezi, A., & Tamiz, M. P. (2012). The Impact of Teacher Self-efficacy on the Students' Motivation and Achievement. *Theory & Practice in Language Studies*, 2(3).
12. Zee, M., & Koomen, H. M. (2016). Teacher self-efficacy and its effects on classroom processes, student academic adjustment, and teacher well-being: A synthesis of 40 years of research. *Review of Educational research*, 86(4), 981-1015.
13. Watson, G. (2006). Technology professional development: Long-term effects on teacher self-efficacy. *Journal of Technology and Teacher Education*, 14(1), 151-166.

کووید ۱۹، ضعف فرهنگ پژوهش و پژوهشگری، کم حوصلگی و غیره) اشاره کرد.

به طور کلی با توجه به نتایج مطالعه پیشنهاد می‌شود که اجرای بندهای ۳-۷ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، مبنی بر اعتلای منزلت اجتماعی معلمان به عنوان کلیدی‌ترین مؤلفه تأثیرگذار در نظام آموزشی کشور و افزایش انگیزه برای خدمات مطلوب‌تر و نیز به بند «۶» سیاست‌های کلی نظام اداری، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، مبنی بر رعایت عدالت در نظام پرداخت‌ها و جبران خدمات با تأکید بر عملکرد، توانمندی، جایگاه و ویژگی‌های شغل و شاغل و تأمین حداقل معیشت با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی مور توجه قرار گیرد و نیز بهره‌گیری از راه کارهای قانونی و تأکید بر تدوین و تصویب استانداردهای حرفه‌ای معلمان و کاربست تجارب کشورهای توسعه یافته و تشویق کارکنان در به روزآوری دانش تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان، ایجاد امنیت شغلی و اجرای طرح نظام سنجش صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان و به تبع آن رتبه بندی و فراهم ساختن زمینه اصلاح نظام پرداخت حقوق انجام گردد تا در شرایط بحرانی و ویروسی میزان رضایت شغلی کارکنان و معلمان تحت تأثیر قرار نگیرد.

References

1. Anastasiou, S., and Belios. E. (2020). Effect of Age on Job Satisfaction and Emotional Exhaustion of Primary School Teachers in Greece. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*. Educ, (10), 644–655.
2. Gopal, R., Singh, V. and Aggarwal, A. (2021). Impact of online classes on the satisfaction and performance of students during the pandemic period of COVID 19. *Journal of Education and Information Technologies*, (21), 1-25.
3. Hatlevik, I. K. R. and Hatlevik, O. E. (2018). Examining the Relationship Between Teachers' ICT Self-Efficacy for Educational Purposes, Collegial Collaboration, Lack of Facilitation and the Use of ICT in Teaching Practice. *Frontiers in Psychology*, 9(1), 1-8.
4. König, J., Jäger-Biela, D. and Glutsch. N. (2020). Adapting to online teaching during COVID-19 school closure: teacher education and teacher competence effects among early career teachers in Germany. *European Journal of Teacher Education*, 43(4), 608-622.